

Inklusiivisen pedagogiikan johtaminen

31.8.2022 AVI

Paula Laakso

Väitöskirjatutkija Turun yliopisto
Varhaiskasvatuspäällikkö Tammelan kunta

paula.t.laakso@utu.fi/paula.laakso@tammela.fi

INKLUSIIVINEN VARHAISKASVATUS

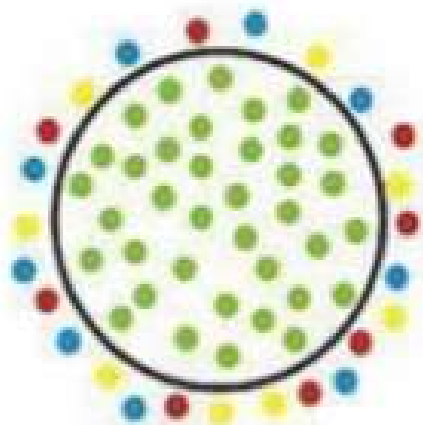
Jokaisella lapsella on mahdollisuus kuulua yhteisöön ja osallistua yhteiseen toimintaan

Jokainen lapsi voi toimia omien kykyjen mukaisesti

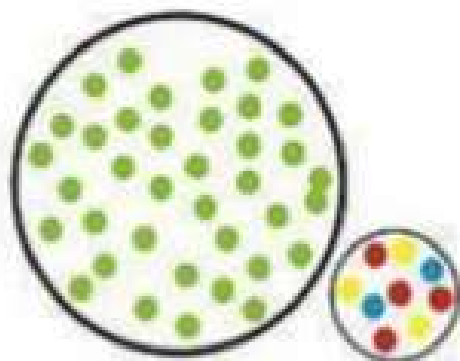
Yhteistoiminnallista, moniammatillista, huoltajia osallistavaa

Lasten erilaisiin tarpeisiin vastaamista

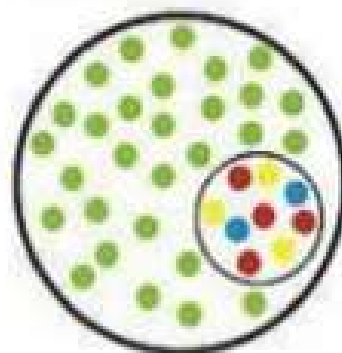
*Inklusiossa toiminta sovitetaan lapsen ympärille, lasta ei soviteta toimintaan.
Inklusiossa kaikkia ei kohdella samalla tavalla, mutta inklusio tarjoaa kaikille samat mahdollisuudet. (Penfold 2017)*

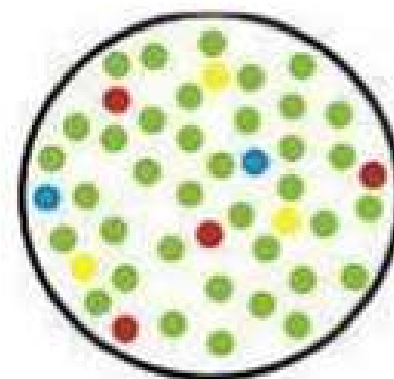
Eksklusio

Segregaatio

Integraatio

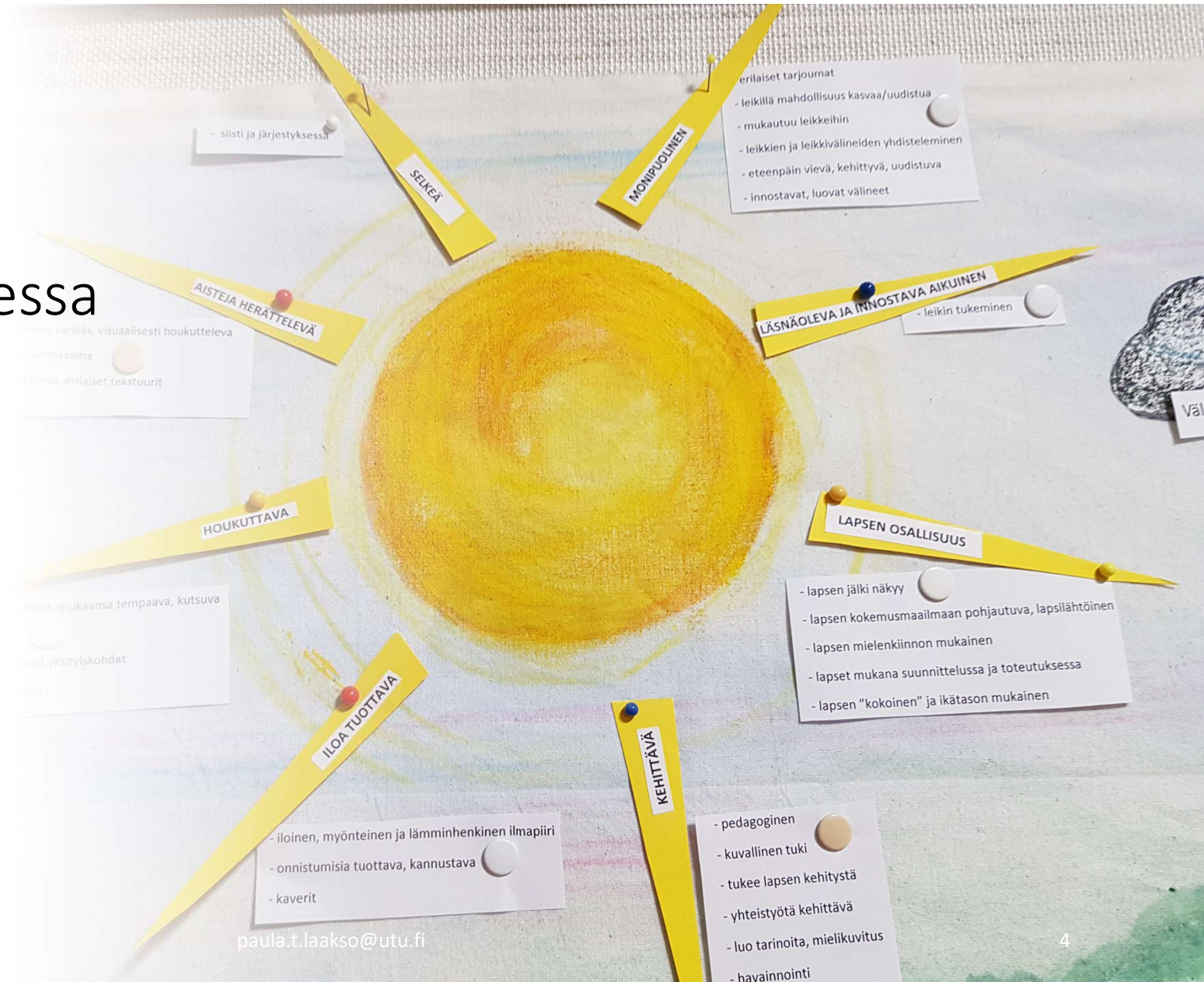

Inklusio

Mitä varhaiskasvatuksessa johdetaan?

- Ihmisten johtamista
- Asioiden johtamista

Johtaminen varhaiskasvatuksessa

- Päämääränä varhaiskasvatuksen ja organisaation tavoitteiden toteuttaminen. Hyvinvoinnin johtamista.
- Asioiden johtaminen (*management*) on tärkeää, mutta toiminnan johtamista ei voida tehdä tehokkaasti ilman ihmisten johtamista (*leadership*).
- Kontekstisidonnainen, tarkoittaa erilaisia asioita eri ihmisille erilaisissa ympäristöissä (Rodd 2001; Waniganayake 2014).

paula.t.laakso@utu.fi

Inklusiivinen johtaminen

- Inklusiivinen johtaminen mahdollistaa jokaisen työntekijän yhtäläisten oikeuksien toteutumista. Työyhteisössä korostuu luottamuksen, arvostuksen ja yhteisen ymmärryksen luominen. (Sainola-Rodriguez, Nuutinen & Niiranen, 2017.)
- Arvokeskustelu yhteisen pohdinnan kautta vahvistaa ammatillista kumppanuutta ja lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta henkilökunnan keskuudessa (Poon-Mc Brayer & Wong, 2013).
- Diversiteetin johtaminen sisältää organisaatiossa ilmenevää monimuotoisuuden johtamista. Tähän vaikuttavat yhteisön jäsenten erilaiset ominaisuudet (Taylor & Sobel 2011; Tiiring, Suhonen, Lunga & Turkki, 2016).
- Organisaation keskeinen perusta liittyy vuorovaikutuksellisuuteen, kommunikaatioon ja erilaisuuden hyväksymiseen (Trittin-Ullbrich & Schoeneborg, 2017).

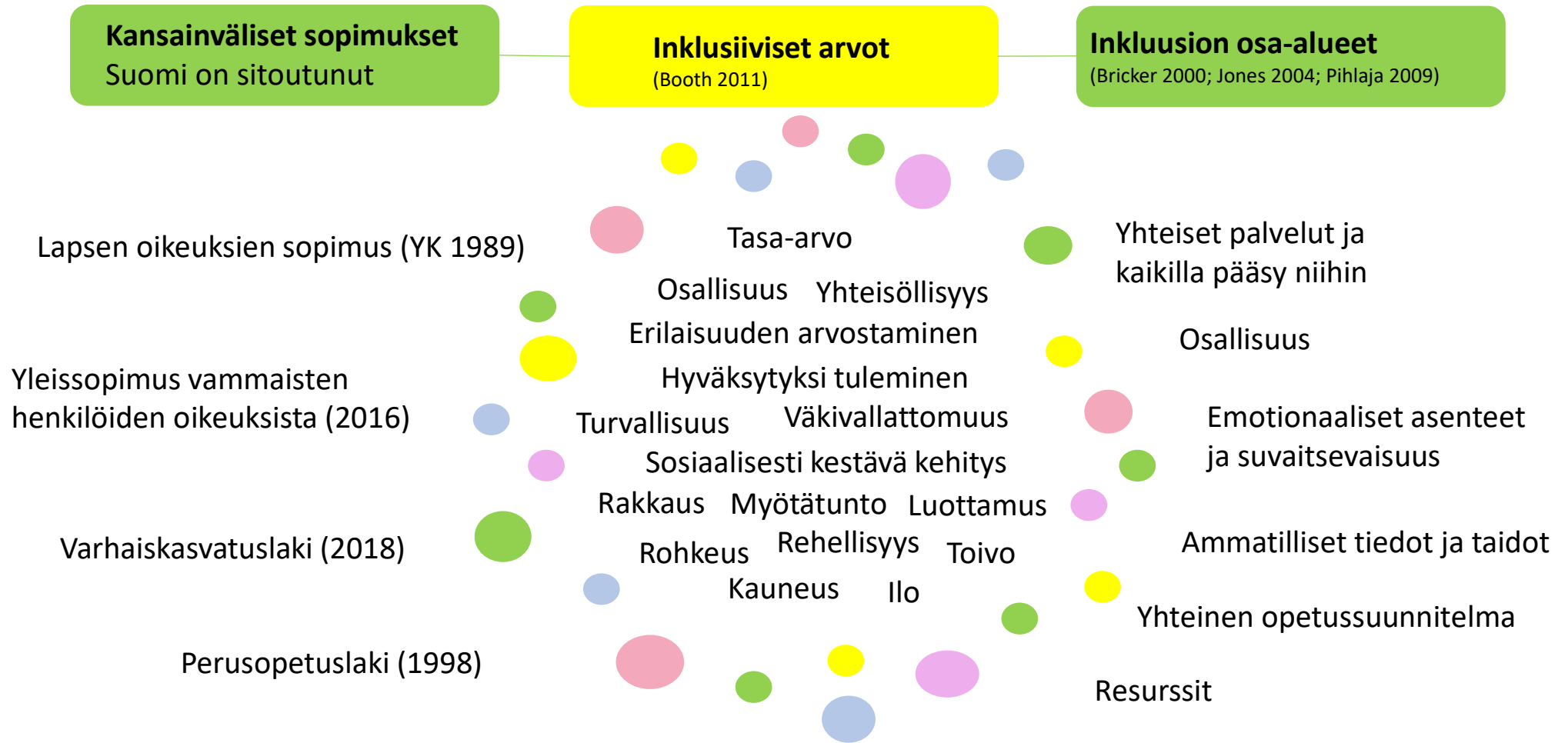
Inklusiivisen pedagogiikan johtaminen

- Inklusiivisen pedagogiikan johtamisen lähtökohtana ovat johtajan **käsitykset** ja **ymmärrys** erilaisuutta kohtaan.
  - Erilaisuuden kohtaaminen sisältää käsityksiä ymmärtää mm. kyvykkyyttä, epätäydellisyyttä, vammaisuutta ja sosiaalista asemaa. (Toson, Burrell & Knollman, 2013.)
- Taustalla myönteinen **asenne** ja substanssiosaaminen erilaisuutta kohtaan. Keskusteleva toimintakulttuuri, tiimityö, yhteisopettajuus ja yhteistoiminnallisuus työntekijöiden ja lasten kesken. (Kugelsmass & Ainscow 2004.)
- Johtajan yhtenä tehtävänä on mahdollistaa yhdenvertaiset kehittymismahdollisuudet jokaiselle (lapset, työntekijät)

paula.t.laakso@utu.fi

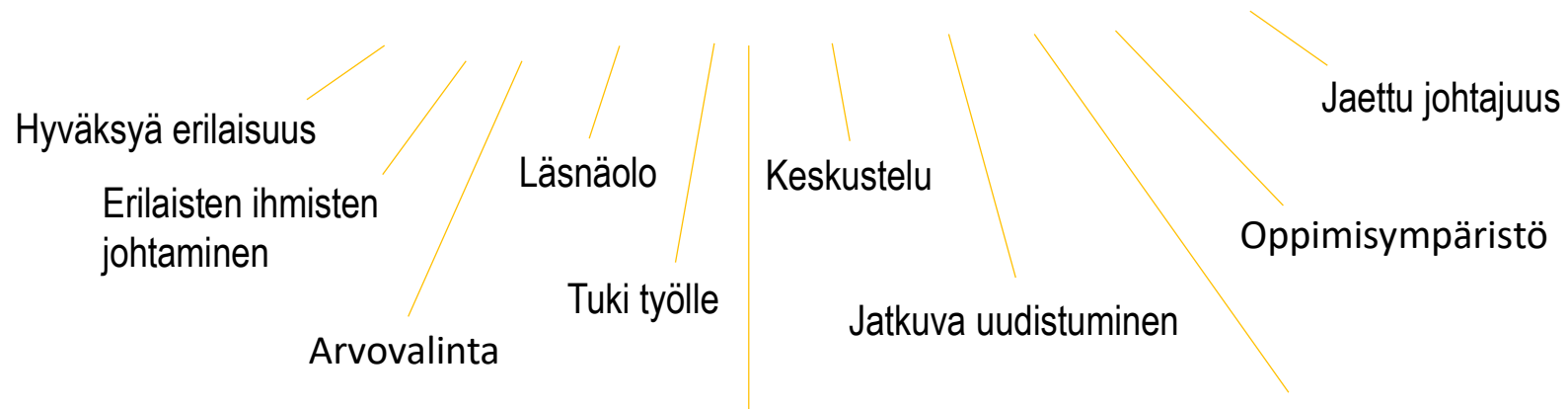
Johtaminen inklusioperiaatteen mukaisesti (Paula Laakso 2022)

Kvalitatiivinen (n=12)

Käsityksiä inklusiivisen kasvatuksen johtamisesta

Kasvu ja opetus kuuluu kaikille lähipalveluna ja yhdistyen lapsen lähiympäristöön.

Lasta ei siirretä tai lykätä hänen kasvu- ja oppimismahdollisuuksistaan.
Lapselle suunnattu kasvun- ja oppimisen tuki järjestetään oppilaan lähikoulussa/päiväkodissa.

OPS:n mukaiset työtavat

(Laakso 2019)

Vahvuudet voimavarana: "Sä huomaat, että sun vahvuuksilla ratkaistaan monta asiaa."

Inklusio hyväksytään, toteutuksessa on vielä kehitettävää.

paula.t.laakso@utu.fi

Turun yliopisto
University of Turku

Miten näet johtamisen?

Millaista toimintakulttuuria johdan?

Miltä oppimis(leikki)ympäristö näyttää?

Millainen keskustelukulttuuri työyhteisössäni vallitsee?

- Yhteinen ymmärrys
- Arvokeskustelu
- Vasun ja esiopsin tavoitteet
- Hyvinvoinnin edistäminen

paula.t.laakso@utu.fi

Lähteitä

- Laakso, P., Pihlaja, P., & Laakkonen, E. (2020). Inklusiivisen pedagogiikan johtaminen varhaiskasvatuksessa. *Journal of Early Childhood Education Research*; Vol 9(2), p. 373-398. Luettavissa: <https://jecer.org/fi/inklusiivisen-pedagogiikan-johtaminen-varhaiskasvatuksessa/>
- Laakso, P., Pihlaja, P., Silvennoinen, H. & Laakkonen, E. (2022). Kuntien perusopetusjohtajat inklusion rakentajina. *Focus Localis*. 1/22, s. 24-43. Luettavissa: <https://journal.fi/focuslocalis/article/view/115343>
- Booth, T. (2011). The name of the rose: Inclusive values into action in teacher education. *Prospects: Quarterly review of comparative education*, 41(3), 303-318.
- Booth, T. & Ainscow, M. (2002). Index for inclusion. Developing learning and participation in schools. Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE).
- Hermanfors, K. 2017. Inklusiivinen varhaiskasvatus – itsestäänselvääkö? *Kasvatus ja aika*, 11(3), 91-95.
- Parrila, S. & Fonsén, E. (2016.). Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtajuus.
- Pihlaja, P. (2009). Erityisen tuen käytännöt varhaiskasvatuksessa - näkökulmana inklusio. *Kasvatus*, 49(2), 146-157.
- Schein, E. & Schein, P. (2017). *Organisational Culture and Leadership*.
- Takala, M., Äikäs, A., & Lakkala, S. (2020). Mahdoton inklusio? Tunnista haasteet ja mahdollisuudet.
- Viittala, R. (2006). *Lasten yhteinen varhaiskasvatus. Erityisestä moninaisuuteen*.

